

ADDENDUM: VERLENGING CITY DEAL IMPACT ONDERNEMEN

City Deal Partijen:

De impact ondernemers

1. The Bridging Company, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. Schreursti
2. Well Decommissioned, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Nijmeijerti
3. Atelier Jungles, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw G. van der Starti
4. Fun Forest, te dezen vertegenwoordigd door D. Balhuizenti
5. Koeckebackers BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer J.W.E. Langenti
6. Copiatek Scan en Computer Solution BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. de Bakkerti
7. Bureau Raakt, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Gesinkti
8. Raw Paints, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw W. Wortelboerti
9. Wij zijn Meo, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. van der Burghtti
10. Vanhulley, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Creutzbergti
11. Breedweer, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Stuifbergenti
12. Green Fox Social Return, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Deurloo ti
13. Impower Social Impact Company, te dezen vertegenwoordigd door A. J. te Wierikti
14. ICQ Groep, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Mensingati
15. ARGO 360, te dezen vertegenwoordigd door de heer V. Jansmati
16. True Price, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholteti
17. Impact Institute, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholteti
18. True Price Foundation, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholteti
19. Impact Economy Foundation, te dezen vertegenwoordigd door de heer W. Schoutenti
20. Kari's Crackers, te dezen vertegenwoordigd door de heer P. Roozenboomti
21. Plek, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw K. Verschurenti
22. Change2move B.V. h.o.d.n. HaagseZwam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A. Goedbloedti
23. TalentTwist, te dezen vertegenwoordigd door de heer K. Henketi
24. DAM Nederland BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer J.W. de Hoogti
25. Stichting Colours of Impact, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Keekti
26. The Colour Kitchen, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Geleijnseti
27. Servates BV h.o.d.n. stichting Toolbox Emmen, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Palsti
28. Social Finance Matters, te dezen vertegenwoordigd door de heer M.M. Arnoldusti

De rijksoverheid

29. De Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering (BZK), mevrouw A.C. van Huffelenti
30. De Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), mevrouw M.A.M. Adriaansen
31. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), mevrouw C.E.G. van Gennipti
32. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BZ), mevrouw L. Schreinemacherti

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

De provincies

33. Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant, namens deze: de heer W.F.C. van Pinxteren, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Noord-Brabantti
34. Gedeputeerde staten van de provincie Overijssel, namens deze: de heer E. van Hijum, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Overijsselti
35. Gedeputeerde staten van de provincie Drenthe, namens deze: mevrouw W. Meeuwissen, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Drentheti

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

De gemeenten

36. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn, namens deze: de heer N. Derks, wethouder, hierna te noemen: gemeente Apeldoortti
37. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag, namens deze: mevrouw S. Bruines, wethouder, hierna te noemen: gemeente Den Haagti
38. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, namens deze: mevrouw C. Bloemhoff, wethouder hierna te noemen: gemeente Groningenti
39. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem, namens deze: de heer R. H. Berkhout, wethouder hierna te noemen: gemeente Haarlemti
40. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, namens deze: mevrouw S. Schilderman, wethouder, hierna te noemen: gemeente Utrechtti
41. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen, namens deze: de heer P. Meekels, wethouder hierna te noemen: gemeente Sittard-Geleenti
42. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, namens deze: de heer G. Rink, wethouder hierna te noemen: gemeente Emmenti
43. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft, namens deze: mevrouw M. Zwart, wethouder, hierna te noemen: gemeente Delftiti
44. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, namens deze: de heer S. Mbarki, wethouder, hierna te noemen: gemeente Amsterdanti
45. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam, namens deze: de heer T.B. Versnel, wethouder, hierna te noemen: gemeente Rotterdamti
46. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, namens deze: de heer W. Stegeman, wethouder, hierna te noemen: gemeente Amersfoortti

47. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, namens deze: mevrouw C. Kranenburg-van Eerd, wethouder, hierna te noemen: gemeente Bredati

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

Zelfstandige bestuursorganen

48. Kamer van Koophandel, te dezen vertegenwoordigd door de heer R.O. Engeringti
49. UWV Werkbedrijf, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Duveenti

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

De kennisinstellingen

50. Universiteit Utrecht, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Plantengati
51. Nyenrode University, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Lambooy en mevrouw A. Argyrouti
52. Erasmus Universiteit Rotterdam (Institute of Housing and urban development Studies), te dezen vertegenwoordigd door de heer K. van Rooijenti
53. Hogeschool van Rotterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw Z. Guerninati
54. NHL Stenden Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door de heer O. Couwenbergti
55. Windesheim Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door de heer D.J. Kiewietti
56. Hanzehogeschool Groningen, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A. Hanninkti
57. Hogeschool van Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door de heer G.R. Meijerti
58. Saxion, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw K. Yücelti

De intermediairs (platform van organisaties of bedrijven)

59. Stichting MVO Nederland, in de hoedanigheid van lid van het publiek-private samenwerkingsverband Het Versnellingshuis Nederland Circulair!, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. van der Heijden, directeur van de stichting en tevens lid van de stuurgroep van het publiek-private samenwerkingsverband Het Versnellingshuis Nederland Circulair!, hierna te noemen: [Het Versnellingshuis]ti
60. Stichting De Normaalste zaak, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. van der Heijdentti
61. Social Enterprise NL, te dezen vertegenwoordigd door de heer S. Panhuijsenti
62. Impact Noord, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw F. van Akentti
63. Impact Oost, samenwerkingsverband van gemeentelijke partners Zwolle, Apeldoorn, Deventer en ROZ, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Hilarius, manager ROZ, hierna te noemen: Impact Oostti
64. Stadsgarage Haarlem/Kennemerland, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. J. Brassertti
65. Social Club Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. de Barttiti
66. Stichting Voor Goed, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw C. van Werschti
67. Impact Hub Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Gladtiti
68. Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO), te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Kampstra, hierna te noemen: PSOtiti
69. Code Sociale Ondernemingen, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw K. Ottenstti

70. Vereniging Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. T. M. van Mierloti
71. Stichting Platform31, te dezen vertegenwoordigd door de heer V. Everhardt
72. Landelijke netwerk van sociaal coöperatief ondernemen – Lansco, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. van Druenenti
73. EEGA Groep, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Middelkoopti
74. Social Handprint (voorheen MAEX-landelijk), te dezen vertegenwoordigd door mevrouw S. Oostwegelti
75. Social Finance NL, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Koekoekti
76. Starters4Communities, te dezen vertegenwoordigd door de heer P. de Kuyperti
77. Buzinezzclub, te dezen vertegenwoordigd door de heer L. van Loontti
78. Werkbedrijf Lucrato, te dezen vertegenwoordigd door de heer K.H. van der Veenti
79. WorldStartup, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. J. van 't Veenti
80. De Webcirkel, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Mosselmanti
81. De Omslag, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw C. van de Burgtti
82. Stérk.Brabant, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. van den Hoek ti
83. Gebiedscoöperatie Eemland h.o.d.n. Impact Coalitie Amersfoort, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. Koningti
84. THRIVE Institute B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. van Nieuwaalti
85. ROZ, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Freriksen, wethouder gemeente Hengeloti

De financiers en fondsen

86. Rabobank Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Rüterti
87. Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam UA, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. van der Knaapti
88. Stadmakersfonds, te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Karssenberg en de heer T.J. Stauttenerti
89. FNO – Zorg voor kansen, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Florijnti

De adviesbureaus

90. Deloitte, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. P. Jongti
91. PricewaterhouseCoopers B.V. (PwC), te dezen vertegenwoordigd door mevrouw drs. M.P. de Langeti
92. KplusV B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. van der Meulenti
93. RONT Management Consultants, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Vosti
94. Spectrum Elan, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. Kapteijnsti
95. Avance Impact, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw E. Kroeseti

hierna allen gezamenlijk genoemd: de huidige Partijen,

en

De impact ondernemers

96. Stichting SWOM, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. de Bartti

De provincies

97. Gedeputeerde staten van de provincie Zuid-Holland, namens deze: de heer M. Stolk, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Zuid-Hollandti

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

De gemeenten

98. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht, namens deze: mevrouw C. van Benschop, wethouder, hierna te noemen: gemeente Dordrechtti

99. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen, namens deze: de heer J.A.R. Brom, wethouder, hierna te noemen: gemeente Nijmegenti

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaanti

De kennisinstellingen

100. ROC van Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door de heer N. Madaniti

De intermediairs (platform van organisaties of bedrijven)

101. IMPACT024, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Janssenti

102. Ondernemend Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Biesheuvelti

De financiers

103. Rabo Foundation, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw N. Struikti

104. Stichting MKB Financiering, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Kleverlaanti

hierna allen gezamenlijk genoemd: de nieuwe Partijen, en tezamen met de huidige Partijen hierna ook te noemen: de Partijen,

Overwegende:

1. Aanleiding

- 1.1. Op 11 maart 2021 is tussen de huidige Partijen het convenant 'City Deal Impact Ondernemen' (hierna te noemen: de City Deal) overeengekomen. De looptijd van de City Deal is, conform voorgeschreven in slotbepaling 9 van de convenanttekst, geëindigd op 1 april 2024 (gepubliceerd in de Staatscourant 2022, 1709).
- 1.2. Gelet op slotbepaling 9 van de convenanttekst, zijn de huidige Partijen in overleg getreden over de verlenging van de City Deal.
- 1.3. De huidige Partijen genoemd in artikel 2.1 van dit Addendum hebben aangegeven de City Deal te willen verlengen.

- 1.4. De huidige Partijen genoemd in artikel 2.3 van dit Addendum hebben aangegeven de samenwerking te willen beëindigen.
- 1.5. De nieuwe Partijen genoemd in artikel 2.4 van dit Addendum hebben aangegeven toe te willen treden tot de City Deal.
- 1.6. Naar aanleiding van hetgeen hiervoor is bepaald, verklaren Partijen van de City Deal af te willen wijken dan wel aanvullingen op de City Deal te willen doen op de wijze zoals in onderhavig addendum uiteengezet,

en de Partijen komen daarom het volgende overeen:

2. Verlenging, beëindiging en toetreding

- 2.1. De volgende Partijen verklaren hierbij de City Deal te willen verlengen: Breedweer, ICQ Groep, Impact Institute, Impact Economy Foundation, TalentTwist, DAM Nederland BV, The Colour Kitchen, Social Finance Matters, BZK, EZK, SZW, BZ, Provincie Drenthe, gemeente Apeldoorn, gemeente Den Haag, gemeente Groningen, gemeente Haarlem, gemeente Utrecht, gemeente Emmen, gemeente Delft, gemeente Amsterdam, gemeente Rotterdam, gemeente Amersfoort, gemeente Breda, Kamer van Koophandel, UWV Werkbedrijf, Universiteit Utrecht, Windesheim Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Amsterdam, Saxion, Het Versnellingshuis, Social Enterprise NL, Impact Noord, Impact Oost, Stadsgarage Haarlem/Kennemerland, Social Club Den Haag, Stichting Voor Goed, PSO, Code Sociale Ondernemingen, Stichting Platform31, Landelijke netwerk van sociaal coöperatief ondernemen – Lansco, Social Handprint, Social Finance NL, Starters4Communities, De Omslag, THRIVE Institute B.V., ROZ, Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam UA, Stadmakersfonds, FNO – Zorg voor kansen, Deloitte, PwC, KplusV B.V., Spectrum Elan, Avance Impact.
- 2.2. De onder artikel 2.1 genoemde Partijen verklaren akkoord te zijn met de afspraken die voortvloeien uit de convenanttekst van de City Deal die als bijlage aan dit Addendum toegevoegd, met inachtneming van de afwijkingen dan wel aanvullingen die in dit Addendum zijn opgenomen.
- 2.3. De volgende Partijen hebben bij de projectmanager van de City Deal aangegeven de City Deal niet te willen voortzetten. Zij nemen dus niet nader deel aan de City Deal: The Bridging Company, Well Decommissioned, Atelier Jungles, Fun Forest, Koeckebackers BV, Copiatek Scan en Computer Solution BV, Bureau Raakt, Raw Paints, Wij zijn Meo, Vanhulley, Green Fox Social Return, Impower Social Impact Company, ARGO 360, True Price, True Price Foundation, Kari's Crackers, Plek, Haagse Zwam, Stichting Colours of Impact, Servates BV, Provincie Noord-Brabant, Provincie Overijssel, gemeente Sittard-Geleen, Nyenrode University, Erasmus Universiteit Rotterdam (Institute of Housing and urban development Studies), Hogeschool van Rotterdam, NHL Stenden Hogeschool, Stichting De Normaalste zaak, Impact Hub Amsterdam, Vereniging Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners, EEGA Groep, Buzinezzclub, Werkbedrijf Lucrato, WorldStartup, De Webcirkel,

Stérk.Brabant, Gebiedscoöperatie Eemland, Rabobank Nederland, RONT Management Consultants.

- 2.4. De volgende Partijen verklaren hierbij per 1 april 2024 toe te treden als nieuwe partner van de City Deal: Stichting SWOM, provincie Zuid-Holland, gemeente Dordrecht, gemeente Nijmegen, ROC van Amsterdam, IMPACT024, Ondernemend Nederland, Rabo Foundation, Stichting MKB Financiering.
- 2.5. De onder artikel 2.4 genoemde Partijen verklaren akkoord te zijn met de afspraken die voortvloeien uit de convenanttekst van de City Deal, met inachtneming van de afwijkingen dan wel aanvullingen die in dit Addendum zijn opgenomen.

3. Aanvullingen en afwijkingen

In aanvulling en/of afwijking op de oorspronkelijke convenanttekst zijn Partijen het volgende overeengekomen:

- 3.1. In deel 1 van de convenanttekst, onderdeel 4 getiteld 'Experimenteren, leren en implementeren', wordt de zin "De gezamenlijke aanpak (...) coalities van Partijen." vervangen door "De gezamenlijke aanpak in deze City Deal is ingericht rond zeven inhoudelijke thema's".
- 3.2. Deel 2 van de convenanttekst wordt in zijn geheel vervangen door de volgende tekst:

(begin vervangende tekst)

DEEL 2: THEMA'S

De basis van de City Deal bestaat uit de zeven thema's die hieronder nader uiteen zijn gezet. Partijen zetten zich in om via deelname aan een of meerdere themagroepen aan deze thema's te werken.

Thema 1: Impact ondernemen zichtbaar maken

Om impact ondernemen de norm te maken, is het nodig dat de ondernemingsvorm op allerlei manieren zichtbaar is. Dit betekent dat impact ondernemen als legitieme businesscase wordt gezien en adviesdiensten op het gebied van deze ondernemingswijze ruim beschikbaar zijn. Daarnaast is de ontwikkeling en brede verspreiding van kennis en kunde over impact ondernemen van belang. Daarmee krijgen ondernemers meer inzicht in de maatschappelijke opgaven waar ze aan bij kunnen dragen. Ook is er behoefte aan kennis en kunde over zowel de actieve monitoring van impact ondernemen als over impact meten en het impact inkoopstelsel. Daarbij is van belang dat er een eenduidig, breed hanteerbaar impact-meetinstrument beschikbaar is.

Thema 2: Impactfinanciering, waaronder place-based impact investing

Impactfinanciering is afhankelijk van een aantal factoren. Zo is het nodig dat ondersteunende financierende diensten beschikbaar zijn en dat er duidelijk inzicht is in de mogelijke fiscale faciliteiten. Ondernemers moeten ook weten hoe ze laagdrempelig toegang kunnen krijgen tot fondsen, geldverstrekkers en overheden.

De verdere ontwikkeling en opschaling van impact- en resultaatfinanciering is van belang, net als van nieuwe verdien- en financieringsmodellen.

Om het beleid en klimaat voor impact ondernemen te versterken, is ondersteuning, facilitering en advisering van financiers nodig. De afgelopen drie jaar zijn zaken geïdentificeerd die het belemmeren om aanspraak te maken op subsidies of financieringthier zijn oplossingen voor nodig.

Binnen dit thema is speciale aandacht voor lokale samenwerking tussen fondsen, overheden en andere stakeholders om gericht ter plekke impact te maken, ook wel *place-based impact investing* genoemd. De financiering en subsidiëring hiervan vraagt om verbinding van lokale en provinciale overheden met (lokale) publieke en private financiers. Daarnaast hebben ondernemers inzicht nodig in de manieren waarop ze op kunnen schalen en verduurzamen.

Thema 3: Regionale impactnetwerken versterken en verbinden met reguliere mkb-netwerken

Om regionale impactnetwerken te versterken, zijn verschillende zaken wenselijk: ondernemingszin en wendbaarheid van lokale overheden, een helder aanspreekpunt of loket voor impact ondernemen, het leggen van verbindingen, (het stimuleren van) samenwerking en kennisdeling en een instrumentarium dat past bij de vragen rond impact ondernemen.

Samenwerking tussen reguliere en *impact first* en *impact second* ondernemingen kan gestimuleerd worden door bestaande regelingen aan te scherpen of nieuwe te ontwikkelen. Ook het ontwikkelen of stroomlijnen van gezamenlijke actieprogramma's kan verdere samenwerking tussen reguliere en impact ondernemingen bevorderen.

Thema 4: Verbeteren van de infrastructuur waarmee het bredere mkb impactvol kan ondernemen

Bij het stimuleren van het reguliere mkb om ook impactvol te ondernemen, hebben ondernemers inzicht nodig in de fiscale faciliteiten die daarvoor beschikbaar zijn. Net zoals impact ondernemingen, hebben reguliere mkb'ers behoefte aan oplossingen voor de geconstateerde belemmeringen om aanspraak te maken op subsidies of financiering, mogelijk in de vorm van suggesties voor regelgeving. Op lokaal niveau kunnen, waar mogelijk, aangescherpte bestaande of nieuwe regelingen impact ondernemers en reguliere ondernemers aanmoedigen om hun vaardigheden, kennis en netwerk met elkaar te delen en stimuleren om, op de relevante plaatsen, impact in de gehele bedrijfsvoering te integreren.

Thema 5: Impactvol inkopen

De inkoopkracht van overheden kan een enorme rol spelen bij het stimuleren van impact ondernemen. Op lokaal niveau of binnen de mogelijkheden van de Aanbestedingswet, vraagt dit om het expliciet meewegen van de impact die

gerealiseerd wordt bij inkooptrajecten. Overheden kunnen deze impact vergroten door zelf in te kopen bij impact ondernemingen, of door reguliere opdrachtnemers erop te wijzen dat ze, met het inkopen bij impact ondernemingen, invulling kunnen geven aan het inkoopinstrument Social Return.

Om regelgeving te standaardiseren, is inzicht in praktijkvoorbeelden van belang: er is namelijk grote diversiteit in de manieren waarop impactvol wordt ingekocht en Social Return wordt ingevuld.

Thema 6: Impact ondernemen opnemen in onderwijscurricula

Kennis en kunde zijn van groot belang om impact ondernemen zichtbaar te maken – zie thema 1. Dit vraagt om integratie van impact ondernemen in de curricula van kennisinstellingen, want kennis en kunde beginnen bij gedegen onderwijs en onderzoek. Daarnaast is onderwijs over impact ondernemen essentieel om een nieuwe generatie al vroeg in aanraking te brengen met impact ondernemen, zodat deze ondernemingswijze normaal wordt.

Thema 7: Beleid en ontwikkeling

Om het beleid en klimaat voor impact ondernemen te versterken, is het nodig om lokale en nationale overheden te ondersteunen, faciliteren en adviseren. Daarnaast is het niet alleen van belang om struikelblokken uit de dagelijkse praktijk van ondernemers in beeld te krijgen en gesignaleerde juridische, financiële en beleidsmatige knelpunten te agenderen, maar ook om inzicht te krijgen in kansen en goede voorbeelden. Hierbij kunnen ook belemmeringen, kansen en best practices uit het buitenland waardevolle inzichten bieden. Daarnaast zetten Partijen zich in om kansen voor Europese en internationale samenwerking op het gebied van impact ondernemen te onderzoeken en benutten.

Verder is het nodig dat betrokken overheden en zelfstandige bestuursorganen gezamenlijk invulling geven aan (aangekondigde) concrete beleidsmaatregelen die impact ondernemen beter en effectiever mogelijk maken.

Het goed afstemmen van beleid en agenderen van onderwerpen, vraagt om een structurele dialoog tussen lokale en nationale overheden, ondernemers en andere stakeholders. De samenwerking binnen de City Deal heeft een aanzet tot een dergelijke dialoog gegeven. De ambitie is om die binnen dit thema verder te ontwikkelen tot een vorm die zelfstandig voort blijft bestaan zodra de City Deal is afgerond.

Verder is het wenselijk om binnen dit thema:

- de strekking en toepassing van wet- en regelgeving inzichtelijk te maken en te verhelderen
- bewustwording in de eigen organisatie te vergroten, evenals bewustzijn over en versterking van de eigen rol in het ecosysteem van impact ondernementi

- input te geven of expertise beschikbaar te stellen ten behoeve van nationale beleidsprogramma's
- impact ondernemen zoveel mogelijk te agenderen in de relevante bestaande interdepartementale gremia.

(einde vervangende tekst)

3.3. Deel 3 van de convenanttekst, derde paragraaf, tweede zin "De uitvoering van de [...] drie inhoudelijke sporen als leidraad." wordt vervangen door "De uitvoering van de City Deal wordt uitgewerkt door Partijen in een Plan van Aanpak en werkplannen met de zeven inhoudelijke thema's als leidraad."

3.4. Deel 4 van de convenanttekst wordt in zijn geheel vervangen door de volgende tekst:

(begin vervangende tekst)

DEEL 4: PROCES EN ORGANISATIE

1. Uitvoeringsfasen verlenging City Deal

Tijdens de looptijd van de verlenging van de City Deal kent de samenwerking de volgende uitvoeringsfase:

- Fase 5 (1 april 2024 - 31 maart 2026): versnellen, opschalen en borgen van het ecosysteem.

2. Organisatie uitvoering City Deal

Agenda Stad in samenwerking met Stichting Platform31 is bereid om zorg te dragen voor de organisatie voor en de coördinatie en het faciliteren van de uitvoering van de City Deal in samenwerking met BZK.

a. Projectteam

Agenda Stad stelt een projectteam aan dat bestaat uit een projectleider, de dealmaker van Agenda Stad, een secretaris en een communicatiemedewerker. Het projectteam voert de werkzaamheden uit voor het organiseren en coördineren van de uitvoering van de City Deal.

Het projectteam:

1. Stelt voor de uitvoering van de City Deal een meerjarig Plan van Aanpak, jaarprogramma's en bijbehorende begroting op
2. Zorgt voor voortgangsrapportages en evaluatiestudies
3. Stelt voor de (financiële) verantwoording van de uitvoering jaarlijks een financieel verslag op
4. Stelt eenmalig een communicatieplan op en werkt dit indien nodig bij.

De projectleider zal twee keer per jaar verantwoording afleggen over de voortgang en financiën van de City Deal, tijdens een bijeenkomst met alle partijen.

b. Coördinatieteam

Het coördinatieteam zal bestaan uit de inhoudelijke coördinator(s) per thema. Zij dragen zorg voor het opstellen van een Plan van Aanpak voor hun thema, het leggen van verbindingen tussen Partijen en informeert ze maandelijks over de vorderingen, resultaten en opbrengsten van de City Deal. Het coördinatieteam zorgt voor kennisdeling van de resultaten en voortgang binnen de zeven thema's van de City Deal. Waar mogelijk wordt gepubliceerd in relevante vakmedia en in internationale en landelijke publieksmedia.

c. Bestuurlijke kopgroep

De bestuurlijke kopgroep bestaat uit zeven bestuurders van lokale en nationale overheden. Zij zetten hun netwerk en ervaring in om concrete stappen te zetten op een nader te bepalen selectie van de thema's waarop zij echt een verschil kunnen maken. De kopgroep is op die thema's een belangrijk klankbord voor de projectleider en de dealmaker van Agenda Stad. Jaarlijks komt de bestuurlijke kopgroep minimaal drie keer digitaal en eenmaal fysiek bijeen. Leden van de kopgroep zijn belangrijke ambassadeurs voor de City Deal: ze dragen de doelstellingen in hun netwerk uit en leggen de verbinding met mogelijke nieuwe partners. Het projectteam nodigt de beoogde leden van de bestuurlijke kopgroep uit om deel te nemen. De bestuurlijke kopgroep vervangt de stuurgroep, zoals vastgelegd in deel 4, artikel 2b van het oorspronkelijke convenant. De bestuurlijke kopgroep heeft geen verantwoordelijkheid voor het monitoren en evalueren van de City Deal.

3. financiering

Partijen dragen in natura (menskracht, kennis, ervaring en expertise) en financieel bij aan de realisatie van de City Deal gedurende de looptijd. Hiermee worden naast de inzet van het project- en coördinatieteam, bijeenkomsten, eventuele onderzoeken en andere activiteiten bekostigd.

Partijen leveren zelfstandig, naar eigen inzicht en verantwoordelijkheid inspanningen om de werkzaamheden die voortkomen uit de City Deal uit te voeren. Financiële bijdragen van Partijen worden beschikbaar gesteld met inachtneming van de relevante Europese en nationale wettelijke kaders en procedures. Voor specifieke onderdelen of projecten worden kansen voor eventuele Europese subsidies zoveel mogelijk benut.

De deelnemende gemeenten en provincies zijn bereid om gedurende de looptijd van de verlenging van de City Deal een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 25.000].

De deelnemende departementen zijn bereid om gedurende de looptijd van de verlenging van de City Deal een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 80.000] per departement.

De deelnemende zelfstandige bestuursorganen zijn bereid om gedurende de looptijd van de verlenging van de City Deal een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 10.000].

De deelnemende impact ondernemers dragen bij in natura.

Overige partijen zijn bereid om gedurende de looptijd van de verlenging van de City Deal een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 5.000].

4. Monitoring en evaluatie

De voortgang van de City Deal wordt jaarlijks geëvalueerd door het projectteam in samenwerking met Agenda Stad. Monitoring van de uitvoering van de City Deal vindt plaats op drie niveaus:

1. Op het niveau van de ervaring van deelname per deelnemende organisatie
2. Op het niveau van de concrete initiatieven en projectenti
3. Op het niveau van de in Deel 2 genoemde thema's.

Op basis van deze evaluaties wordt het jaarprogramma voor het daaropvolgende jaar vastgesteld. Halverwege de looptijd wordt een publieke rapportage opgesteld waarin de eerste inzichten en resultaten worden gedeeld via de hierna genoemde communicatiekanalen. Hiernaast wordt in de rapportage vooruitgeblikt op de resterende looptijd en welke vervolgstappen genomen moeten worden om de resultaten uit de City Deal te verspreiden en uit te breiden. Het projectteam legt de uitkomsten van de evaluaties en de vooruitblik voor aan de projectleider. In afstemming met het projectteam, het coördinatieteam en de dealmaker neemt de projectleider besluiten over de vervolgstappen.

5. Communicatie

Communicatie over de voortgang van de City Deal en van de projecten die er deel van uitmaken, is een taak die binnen de City Deal belegd wordt binnen het projectteam. Zij zorgt voor een communicatiestrategie als onderdeel van het jaarprogramma en voert dat uit. Partijen kunnen met in achtneming van de huisstijl en in overleg met het projectteam communiceren over de activiteiten van de City Deal. Dit gebeurt onder andere via de website citydealimpactondernemen.nl en het LinkedIn-account [@City Deal Impact Ondernemen](https://www.linkedin.com/company/citydealimpactondernemen). Het interbestuurlijke programma Agenda Stad van BZK ondersteunt de City Deal met haar communicatie via de website www.agendastad.nl.

(einde vervangende tekst)

- 3.5. Artikel 9 van de slotbepalingen van de convenanttekst wordt vervangen door de volgende tekst:

(begin vervangende tekst)

9. Inwerkingtreding en looptijd

Deze City Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 maart 2026. Partijen treden uiterlijk twee maanden voor de in het eerste lid genoemde datum in overleg over voorzetting van deze City Deal.

(einde vervangende tekst)

4. Geen overige wijzigingen

Behoudens het in de artikelen 2 en 3 genoemde blijft het convenant 'City Deal Impact Ondernemen' ongewijzigd en onverkort in stand.

5. Openbaarmaking

- 5.1. De verlenging van deze City Deal zal net als andere City Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de City Deals.
- 5.2. BZK rapporteert over de Agenda Stad, alsmede de hieruit voortvloeiende City Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend.

Naam:

Handtekening:

Plaats:

Datum:

City Deal Impact Ondernemen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Agenda Stad

PARTIJEN

De Impact ondernemers

1. The Bridging Company, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. Schreurs,
2. Well Decommissioned, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Nijmeijer,
3. Atelier Jungles, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw G. van der Star,
4. Fun Forest, te dezen vertegenwoordigd door de heer D. Balhuizen,
5. Koeckebackers BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer J.W.E. Langen,
6. Copiatek Scan en Computer Solution BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. de Bakker,
7. Bureau Raakt, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Gesink,
8. Raw Paints, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw W. Wortelboer,
9. Wij zijn Meo, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. P. Teljeur,
10. Vanhulley, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Creutzberg,
11. Breedweer, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Stuifbergen,
12. Green Fox Social Return, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Deurloo,
13. Impower Social Impact Company, te dezen vertegenwoordigd door A. J. te Wierik,
14. ICQ Groep, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Mensinga,
15. ARGO 360, te dezen vertegenwoordigd door de heer V. Jansma,
16. True Price, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholte,
17. Impact Institute, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholte,
18. True Price Foundation, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholte,
19. Impact Economy Foundation, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Scholte,
20. Kari's Crackers, te dezen vertegenwoordigd door de heer P. Roozenboom,
21. Plek, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw K. Verschuren,
22. Change2move B.V. h.o.d.n. HaagseZwam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A. Goedbloed,

De rijksoverheid

23. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de heer R.W. Knops;
24. De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK), mevrouw M.C G. Keijzer;
25. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de heer W. Koolmees; Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De provincies

26. Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant, namens deze: de heer W.F.C. van Pinxteren, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Noord-Brabant;
27. Gedeputeerde staten van de provincie Overijssel, namens deze: de heer E. van Hijum, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Overijssel;

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De gemeenten

28. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn, namens deze: de heer M. van Vierssen wethouder hierna te noemen: gemeente Apeldoorn;
29. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag, namens deze: mevrouw S. Bruines, wethouder hierna te noemen: gemeente Den Haag;
30. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, namens deze: mevrouw C. Bloemhoff, wethouder hierna te noemen: gemeente Groningen;
31. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem, namens deze: de heer R. H. Berkhout, wethouder hierna te noemen: gemeente Haarlem;
32. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, namens deze: mevrouw L.

- G. J. Voortman, wethouder hierna te noemen: gemeente Utrecht;
33. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard- Geleen, namens deze: de heer P. Meekels, wethouder hierna te noemen: gemeente Sittard- Geleen;
34. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, namens deze: de heer G. Rink, wethouder hierna te noemen: gemeente Emmen;
35. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft, namens deze: de heer S. Brandlicht wethouder hierna te noemen: gemeente Delft;
36. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, namens deze: de heer V. Everhardt, wethouder hierna te noemen: gemeente Amsterdam;
37. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam, namens deze: mevrouw R.A. Vermeij Wethouder hierna te noemen: gemeente Rotterdam;
38. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, namens deze: mevrouw F. Koşer Kaya Wethouder hierna te noemen: gemeente Amersfoort;
39. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, namens deze: de heer B. Adank Wethouder hierna te noemen: gemeente Breda.

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Kennisinstellingen

40. Universiteit Utrecht, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Plantenga,
41. Nyenrode University, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Lambooy en mevrouw A. Argyrou,
42. Erasmus Universiteit Rotterdam (Institute of Housing and urban development Studies), te dezen vertegenwoordigd door de heer K. van Rooijen,
43. Hogeschool van Rotterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw Z. Guernina,
44. NHL Stenden Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door de heer O. Couwenberg,
45. Windesheim Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door de heer D.J. Kiewiet,
46. Hanze Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A. Hannink,
47. Hogeschool Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door de heer G.R. Meijer,

De intermediairs (platform van organisaties of bedrijven)

48. Stichting MVO Nederland, in de hoedanigheid van lid van het publiek-private samenwerkingsverband Het Versnellingshuis Nederland Circulair!, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. van der Heijden, directeur van de stichting en tevens lid van de stuurgroep van het publiek-private samenwerkingsverband Het Versnellingshuis Nederland Circulair!, hierna te noemen: [Het Versnellingshuis],
49. Stichting De Normaalste zaak, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. van der Heijden,
50. Social Enterprise NL, te dezen vertegenwoordigd door de heer S. Panhuijsen,
51. Impact Noord, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. W. Wennekes,
52. Impact Oost, te dezen vertegenwoordigd door de heer P. van der Zande,
53. Stadsgarage Haarlem/Kennemerland, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. J. Brasser;
54. Social Club Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. de Bart,
55. Voorgoed Agency Rotterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw C. van Wersch,
56. Impact Hub Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Glad,
57. Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO), te dezen vertegenwoordigd door de heer Y. Starrenburg, hierna te noemen: PSO,
58. Code Sociale Ondernemingen, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. de Jong,
59. Vereniging Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. T. M. van Mierlo,
60. Stichting Platform31, te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Karakus,
61. Landelijke netwerk van sociaal coöperatief ondernemen – Lansco, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. van Druenen,
62. EEGA Groep, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Middelkoop,
63. MAEX- landelijk, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw S. Oostwegel,
64. Social Finance NL, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Vennema,
65. Starters4Communities, te deze vertegenwoordigd door M. Becher,
66. Buzinezzclub, te dezen vertegenwoordigd door de heer L. van Loon,
67. Werkbedrijf Lucrato, te dezen vertegenwoordigd door de heer K.H. van der Veen,
68. WorldStartup, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. J. van 't Veen,
69. De Webcirkel, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Mosselman,

De financiers en fondsen

70. Rabobank Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Rüter,

71. Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam UA, te dezen vertegenwoordigd door de heer L.J.W. van Klink en de heer B. van der Knaap,
72. Stadmakersfonds, te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Karssenbergh en de heer T.J. Stauttner,
73. FNO – Zorg voor kansen, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. Florijn,

De adviesbureaus

74. Deloitte, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. P. Jong,
75. PricewaterhouseCoopers B.V. (PwC), te dezen vertegenwoordigd door mevrouw drs. M.P. de Lange,
76. KplusV B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. van der Meulen,
77. RONT Management Consultants, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Vos,
78. Spectrum Elan, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. Kapteijns,
79. Avance Impact, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw E. Kroese,

Hierna allen gezamenlijk genoemd: de Partijen.

DEEL 1: AANLEIDING EN CONTEXT

Overwegende dat

1. Algemene Context Agenda Stad

Met Agenda Stad hebben gemeenten, rijksoverheid en andere overheden samen met maatschappelijke partners en het bedrijfsleven zich geëngageerd om groei, leefbaarheid en innovatie in het Nederlandse en Europese stedennetwerk te bevorderen. Dit wordt gedaan door het sluiten van City Deals rond concrete, stedelijke transitie- en beheeropgaven. In een City Deal werken ambitieuze partners uit de steden, publiek en privaat, samen met overheden aan nieuwe oplossingen, waarbij bestaande praktijken, processen en financieringsmodellen ter discussie staan. Samenwerking binnen deze multiple helix is daarbij cruciaal, met name de doorontwikkeling van oplossingen in de snel veranderende wereld om ons heen en daarbij de versterking van de samenwerking tussen rijks- en stedelijk niveau op verschillende beleidsterreinen.

2. Aanleiding City Deal Impact Ondernemen

Partijen signaleren een groeiend besef, versneld door de coronacrisis, dat complexe maatschappelijke vraagstukken vragen om sector overstijgende samenwerking en integrale oplossingen. In het essay "Leren Institutionaliseren" (2020) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) wordt het werken met een deal-aanpak als belangrijke richting voor sector overstijgende samenwerking gezien. Het werken in een deal-aanpak geeft een netwerk van deelnemende overheden, bedrijven en organisaties de ruimte om hun eigen werkwijzen te leren heroverwegen en te werken aan het realiseren van gezamenlijke doelstellingen. De conclusies in het rapport 'Als één overheid – slagvaardig de toekomst tegemoet!' (2020) opgesteld in opdracht van de studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen¹ geven ook aan dat werken aan maatschappelijke vraagstukken inzet vraagt van alle overheden van verschillende lagen.

Partijen haken aan op een sterk groeiend maatschappelijk streven naar een maatschappij waarin welzijn, welvaart en welbevinden in evenwicht zijn waardoor brede welvaart onder handbereik ligt van iedereen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in 2020 voor de derde keer de Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals² gepresenteerd waarin het beschrijft hoe de welvaart zich in de brede zin van het woord in Nederland ontwikkelt. Het gaat daarbij om zowel de economische als de ecologische en sociaal-maatschappelijke aspecten van welvaart, maar ook het inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam maken van steden en menselijke nederzettingen.

Partijen constateren dat steeds meer bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en initiatieven, financiers et cetera willen bijdragen aan het concept van brede welvaart en een positieve impact willen maken. Vanuit het bedrijfsleven worden maatschappelijke ondernemingen gezien als pioniers op dit terrein. "De laatste tien jaar zetten bedrijven steeds meer in op een model waarbij

¹ De leden van de studiegroep werken op voordracht van de VNG, Unie van Waterschappen, het IPO of het Rijk, en niet vanuit vertegenwoordiging. In de studiegroep zaten ambtenaren van diverse departementen, de Christelijke Onderwijsgroep, de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur en Sociaal Cultureel Planbureau.

² De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030.

zowel winst als maatschappelijk rendement moet worden behaald en sturen hier ook op”, zo beschrijft professor Maas in haar inaugurale rede voor Accountancy en Duurzaamheid.³ De afgelopen vijf jaar kwam ondernemen met oog voor de brede welvaart, het ondernemen met impact in een stroomversnelling. Het kabinet Rutte III heeft het stimuleren van maatschappelijk ondernemerschap een impuls gegeven.⁴ In juli 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de kabinetsinzet ten aanzien van het verder op de kaart zetten en faciliteren van maatschappelijk ondernemen.⁵ De G4-steden en een groot deel van de G40-steden hebben de afgelopen jaren beleid geformuleerd op impact ondernemerschap en geven hier uitvoering aan met actieprogramma’s die zich kenmerken door een concrete en integrale aanpak. Tevens streeft het kabinet er naar dat mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk een baan bij een ‘reguliere’ werkgever hebben.

Partijen constateren daarnaast dat een toenemend aantal bestuurders overtuigd is van de noodzaak om Nederland duurzamer en inclusiever uit de coronacrisis te laten komen. De noodzaak van een duurzame herstart wordt onderschreven door de drie Planbureaus (Centraal Planbureau (CPB), Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en PBL. Komende jaren zijn van belang voor duurzaam en inclusief economisch herstel.⁶ In Europa (met bijvoorbeeld de Europese Green Deal) en internationaal liggen belangrijke kansen en zijn vergelijkbare ontwikkelingen waar Nederland van kan profiteren en een bijdrage aan kan leveren.

Partijen zijn ervan overtuigd dat ondernemen met een maatschappelijke verantwoorde balans tussen economie, mens en milieu een belangrijke rol kan spelen in deze herstelopgave en voor een toekomstbestendige Nederlandse economie. De rode draad in alle verschillende definities die betrekking hebben op impact ondernemen is het op ondernemende wijze bijdragen aan en het vinden van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.⁷ Men spreekt van maatschappelijke ondernemingen als op basis van een economisch verdienmodel het doel is om maatschappelijke impact te realiseren, de zogenaamde impact first bedrijven.⁸ Tegelijkertijd is er ook vanuit het reguliere bedrijfsleven toenemende aandacht voor hun bijdrage aan bijvoorbeeld de eerder genoemde Sustainable Development Goals⁹ (SDG’s) van de Verenigde Naties. Om recht te doen aan dit brede spectrum van ondernemen en ondernemerschap hanteren Partijen in deze City Deal de termen impact ondernemen en impact ondernemingen zonder op dit moment een concrete definiëring daarvoor af te spreken.

Partijen signaleren dat de afgelopen jaren veel stappen zijn gezet op het gebied van impact ondernemen. Uitdagingen voor deze vorm van ondernemen liggen in het meten van (negatieve en positieve) impact door het creëren van output. Vaak is er echter weinig bekend over de effecten van genomen maatregelen om negatieve impact te reduceren en positieve impact te stimuleren. Impact ondernemers lopen voorop in deze beweging om met primaire output positieve impact te maken. Meetinstrumenten¹⁰ zijn ontwikkeld, netwerkorganisaties van en door bijvoorbeeld Versnellingshuis Nederland Circulair!¹¹, Social Enterprise NL, MAEX, Impact Noord, Impact030, ROZ Groep en kennisnetwerk Sociaal Ondernemen zijn actief geworden. En de eerste stappen bij VNO-NCW en de bancaire sector om impact zichtbaar te maken zijn gezet.¹² Er bestaan diverse acceleratie-programma’s om impact ondernemers te ondersteunen en te laten groeien zoals Move2Social en Money Meets Ideas (MMI). De Staatssecretaris EZK heeft MKB-deals gesloten met regionale publieke partijen (provincies of gemeenten) om het brede MKB te versterken. Op internationaal niveau zijn convenanten tussen bedrijven, overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties gesloten om Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen te stimuleren. Nationaal hebben diverse meer dan 170 inkopende overheidsorganisaties partners het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) getekend om de effectiviteit en de impact van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) te vergroten en hebben de departementen Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Buiten-

³ Inaugurale rede Open Universiteit Heerlen (2019) ‘Accounting & Sustainability: van control en compliance naar vertrouwen en impact.’

⁴ Het regeerakkoord 2017-2021 vermeldt: “er passende regels en meer ruimte komt voor ondernemingen met sociale of maatschappelijke doelen met behoud van een gelijk speelveld.”

⁵ Kamerbrief EZK 10 juli 2020 over kabinetsinzet sociaal ondernemen.

⁶ In Europa en de Verenigde Staten staat deze ontwikkeling bekend onder de naam: #buildbackbetter.

⁷ In het KMPG-rapport ‘Stimuleren van (h)erkenning van sociale ondernemingen’(2020) worden de verschillende definities voor sociale en maatschappelijke ondernemingen uiteengezet.

⁸ In 2020 kwam KPMG in opdracht van het Rijk met het rapport ‘Stimuleren van (h)erkenning van sociale ondernemingen dat 30 april 2020 aan de Tweede Kamer is aangeboden.

⁹ VNO-NCW heeft in 2018 een voorbeeldenboek en stappenplan gepubliceerd voor bedrijven uit haar netwerk om hen te inspireren de SDGs te vertalen naar eigen strategie en beleid.

¹⁰ Bijvoorbeeld Impactpad van Avance Impact en Social Handprints van MAEX.

¹¹ Stichting MVO Nederland maakt onderdeel uit van het informele publiek-private samenwerkingsverband Het Versnellingshuis Nederland Circulair! waar ook Het Groene Brein, VNO-NCW, MKB-Nederland en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in vertegenwoordigd zijn. MVO Nederland zal als verbinder zorgen dat dit samenwerkingsverband een rol kan spelen bij de uitvoering van de City Deal door een bijdrage in natura te leveren en de ervaringen met de aanpak van dat samenwerkingsverband voor circulaire ondernemers te delen met de overige Partijen.

¹² ABN Amro Impact Report 2018, 2019, 2020.

landse Zaken, Economische Zaken en Klimaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Infrastructuur en Waterstaat de lijnen uitgezet voor het stimuleren van MVI bij alle overheden in de komende vijf jaar.¹³

Voor impact ondernemen zijn er echter nog steeds verschillende systemische barrières die een wezenlijke bijdrage aan de brede welvaart en SDG's bemoeilijken. Onderdeel van deze City Deal is een gezamenlijke aanpak ontwikkelen om een aantal knelpunten voor impact ondernemen weg te nemen. Het gaat daarbij om eenduidigheid en herkenbaarheid rond de term impact, de samenwerking met en tussen overheden, knelpunten in wet- en regelgeving en het financieel overheidsinstrumentarium zoals subsidies, het inkoopbeleid van overheden, stedelijke ontwikkeling en de aansluiting op het onderwijs- en opleidingscurriculum. Partijen beseffen dat ze nog aan het begin staan van het stimuleren en nader vormgeven van een (lokale) impacteconomie en dat de weg ernaar toe een lange adem vraagt. Partijen hebben de wens om de bestaande infrastructuur aan netwerken, initiatieven en projecten te verbinden en te versterken. Partijen spreken samen de ambitie uit om de krachten te bundelen en de stap naar concretisering van impact ondernemen mogelijk te maken.

3. Doelen City Deal

Naar een impact ecosysteem

Waar impact maken bij het oplossen van maatschappelijke problemen het laatste decennium centraal stond bij een bescheiden groep van (maatschappelijke) ondernemers, raken steeds meer andere partijen enthousiast om impact ondernemen meer vorm te geven en te implementeren in hun dagelijkse praktijk. Impact ondernemers kijken anders naar winst en waarde. Bij impact ondernemen hoort een andere sturingsfilosofie die de kiemen in zich draagt voor een andere kijk op economie: een betekenis-economie. Waarin het óók gaat om vooruitgang, welzijn en het oplossen van maatschappelijke problemen, in plaats van winstmaximalisatie als doel op zich. De kiemen voor een impact ecosysteem zijn geplant die aansluiten bij de overheidsinzet voor een brede welvaart. De City Deal Impact Ondernemen wil dit impact ecosysteem een stap dichterbij brengen.

Partijen zetten zich via deze City Deal in om samen te werken aan duurzaam, circulair, maatschappelijk en inclusief ondernemen en dat voor ondernemers te vergemakkelijken. De City Deal draagt bij aan een versterkt impact ecosysteem door verschillende betrokkenen, overheden, kennisinstellingen, intermediairs, financiers, adviesbureaus, ondernemers bij elkaar te brengen zodat zij lopende ontwikkelingen, diverse netwerken, verschillende projecten, kennis en activiteiten met elkaar kunnen verbinden en kunnen leren van elkaar. Verder wordt ruimte gezocht om te experimenteren. Het doel van deze samenwerking is om versnippering en diversiteit in het aanbod om te zetten in gezamenlijke kansen en verbindingen. De lokale en regionale situatie vormen de concrete uitgangspunten voor de ontwikkeling van de gezamenlijke aanpak van deze City Deal.

(door)Vertaling van impact in uitvoeringsinstrumenten en maatregelen

Partijen zetten in op het toegankelijker en effectiever maken van publieke organisaties, financiers en ondernemingen om impact ondernemen te stimuleren en te faciliteren waarbij, waar nodig, drempels voor impact ondernemen worden weg genomen. Partijen hebben als doel om te verkennen op welke wijze het versterken van impact ondernemen en bijdragen aan de brede welvaart en de SDG's concreet kunnen worden verwerkt in uitvoeringsinstrumenten van de overheid. Het kan daarbij gaan om vergunningsstelsels, de inkoopkracht van de overheid en de inzet van het financieel overheidsinstrument subsidie. Daar waar nodig wordt gewerkt aan het versterken van vaardigheden van professionals, het ontwikkelen van toekomstbestendige businessmodellen en financiering (publiek en privaat) én het structureel integreren van 'impact' in de bedrijfsvoering. Hierbij hoort ook ruimte om te experimenteren met oplossingsrichtingen, en in de praktijk van en met elkaar te leren over wat wel en niet werkt (best practices). Het gaat niet alleen om het behalen van de SDG's, maar juist om inzicht te creëren in de voorwaarden om de haalbaarheid van deze doelen te vergroten.

4. Experimenteren, leren en implementeren

De gezamenlijke aanpak in deze City Deal is ingericht rond drie inhoudelijke sporen (zie hierna onderdeel 2) met verschillende coalities van Partijen. Partijen zullen actief andere organisaties en ondernemingen betrekken en zich actief in te zetten voor de doelen van deze City Deal. Het leren van de aanpak van stedelijke koplopers met hun actieprogramma's en hun (impact)ondernemersnetwerken onderling staat centraal. Partijen kunnen de huidige uitdagingen goed aanpakken door bestaande

¹³ Zie Kamerbrief met het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2025 "Oprichting met ambitie, inkopen met impact" van 22 januari 2021.

processen aan te passen en vooral op elkaar af te stemmen. Het partnerschap van Partijen in de City Deal Impact Ondernemen vergt lef, en het willen en durven stellen van vragen om gezamenlijke oplossingen te ontwikkelen en te toetsen in de praktijk. Er is geduld nodig om verschillende perspectieven te begrijpen, een open houding om functioneel vertrouwen in de innovatieve (experimentele) aanpak te realiseren. Verder is enthousiasme en een actieve houding van belang om te stimuleren dat ervaringen en geleerde lessen worden geïmplementeerd in de eigen organisatie.

DEEL 2: INHOUDELIJKE SPOREN

Partijen committeren zich op hoofdlijnen aan de hieronder nader uiteengezette drie inhoudelijke sporen van hun gezamenlijke aanpak. Daarnaast zetten Partijen zich in om kansen voor Europese en internationale samenwerking op het gebied van impact ondernemen te onderzoeken en benutten.

Spoor 1: Overheidsorganisaties

Bij impact ondernemen ervaren betrokkenen dat ze door hun werkwijze in versterkte mate met verschillende afdelingen en domeinen van overheidsorganisaties dienen samen te werken, hetgeen hun activiteiten bemoeilijkt. Bijvoorbeeld binnen het sociale domein, waar ze in contact zijn over werkgelegenheid voor kwetsbare groepen, of als ze tegelijkertijd werken aan uiteenlopende maatschappelijke vraagstukken (op sociaal en ecologisch vlak). Impact ondernemers komen in aanraking met verschillende en complexe beleids- en uitvoeringsdomeinen, bijvoorbeeld het inkoopbeleid en het subsidie-instrumentarium. Tevens werken verschillende beleidsdomeinen en overheidslagen vaak afzonderlijk aan het stimuleren van impact ondernemen en worden kansen voor een integrale aanpak, synergie of onderlinge versterking niet of nauwelijks benut.

Een doel van spoor 1 is de werkwijzen van BZK, EZK en SZW bij elkaar te brengen en initiatieven te ontwikkelen om impact ondernemers beter te ondersteunen. Insteek is om in de praktijk te werken aan een werkwijze die leidt tot een minder verkokerde overheid met input van impact ondernemers en stakeholders. Bijvoorbeeld door vaker aan de hand van concrete onderwerpen, initiatieven of projecten een projectgericht team in te richten. Dit vergt een goede inbedding en coördinatie van een dergelijk team in de bestaande (overheids)organisaties rekening houdend met bestaande kaders en verantwoordelijkheden. Een voorbeeld van een dergelijk aanpak zijn samenwerkingsvormen zoals Versnellingshuizen. Idealiter kunnen teams op concreet niveau opereren met een duidelijk mandaat en budget en zijn zij in staat om belemmeringen in wet- en regelgeving te agenderen.

Partijen werken samen aan interne kennisvergroting over impact ondernemen en inkoopbeleid. Ze committeren zich onder andere aan het tot stand brengen van een duurzamere en inclusievere inkoop met behoud van het level playing field dat ingebed kan worden in de relevante wet- en regelgeving.

Partijen werken tevens aan het opzetten van instrumentarium gericht op integrale samenwerking. Bijvoorbeeld door het werken aan een eenduidig impact-meetinstrument, dat breed hanteerbaar is. Hier kan worden gedacht aan het door ontwikkelen van het bestaande Impactpad. Op deze wijze kan daarmee tevens een sterkere lokale bijdrage aan de SDG's voor en door impact ondernemers worden gerealiseerd. Partijen hebben als doel bij te dragen aan het versterken van impact ondernemen door de brede welvaart en de SDG's te concretiseren in o.a. uitvoeringsinstrumenten zoals (grond) beleid, vergunningen, inkoopbeleid, subsidieverstrekking, kapitaalverstrekking en opleidingsbeleid.

Spoor 2: Loket- en netwerk: 'connecting the dots'

Het Impact ecosysteem in Nederland is in oprichting, diverse netwerken en initiatieven zijn al actief. Het aanbod is echter versnipperd. Voor het versterken van het ecosysteem rondom maatschappelijke ondernemingen wordt de inzet van een "verbindingsofficier" verkend. Deze verbindingsofficier kan een rol krijgen in het begeleiden van maatschappelijke ondernemers bij het vinden van de juiste experts als zij bijvoorbeeld vragen hebben over wet- en regelgeving, financiering en de ontwikkeling van (ondernemerschaps-)vaardigheden. De inspanningen in het kader van deze City Deal richten zich op het versterken van netwerken van impact ondernemers, het verbinden en stroomlijnen van bestaande nationale en regionale loketten en bevorderen van samenwerking tussen impact ondernemers en het reguliere bedrijfsleven, onder andere door een passende vorm en inhoud te geven aan de 'verbindingsofficier'. Binnen de City Deal Impact ondernemen wordt deze vervolgstap opgepakt en het voorstel van de 'verbindingsofficier' gezamenlijk uitgewerkt. Daarbij is mogelijk een rol weggelegd voor de Kamer van Koophandel en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van EZK).

Dit spoor heeft een tweeledig doel: enerzijds impact ondernemers meer en effectiever onderdeel te laten zijn van bestaande netwerken en gebruik te laten maken van bestaande regelingen en ondersteuning. Anderzijds om het impact ondernemerschap breder voor het voetlicht te krijgen bij reguliere

ondernemers. Partijen zetten daarom in op wederzijdse kennisvergroting, inspireren en uitdagen van (lokale) bedrijfsleven- en startup ondernemers die het maken van impact willen vervlechten in hun business model.

Spoor 3: Financieel: 'roadmap' tot financiering, 'It takes takes two to tango'

Dit spoor moet de toegang tot (publieke, private en publiek-private) financieringsstromen zichtbaar en eenvoudiger maken voor impact ondernemers. Bijvoorbeeld door de kennis en toepassing van 'impact investing' en resultaatfinanciering te vergroten.¹⁴ Partijen verkennen de mogelijkheden om invulling te geven aan verdere professionalisering van impact financiering, resultaatfinanciering en maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap bij aanbestedingen, financieringen, bekostiging, garantstellingen en investeringen. Deze verkenning richt zich o.a. op:

- Impact ondernemers ondersteunen met algemene kennis over het opstellen van business cases en het inzichtelijk maken van de impact die zij realiseren;
- Het inzichtelijk maken van publieke en private financieringsmogelijkheden op het gebied van impact ondernemen die er al zijn, hierover in dialoog gaan met financiële instellingen en kredietverleners, nieuwe financieringsopties verkennen en deze verbinden met elkaar;
- Het ontwikkelen en opschalen van nieuwe financieringsmodellen voor impact ondernemers, bijvoorbeeld door middel van resultaatfinanciering en toepassing van Maatschappelijke Prestatie Indicatoren;
- Verkennen welke mechanismen mogelijk zijn om impact ondernemers te laten opschalen en verduurzamen en oplossingen te vinden voor knelpunten voor impact ondernemers om toegang te verschaffen tot vastgoed en grond in steden waar de druk op ontwikkeling steeds groter;
- Alsmede een analyse van de Europese en nationaalrechtelijke juridische context van de verkende mogelijkheden.

DEEL 3: INZET EN ACTIES VAN PARTIJEN

Partijen committeren zich om via bestaande netwerken, initiatieven, expertise en anderszins bij te dragen aan het versterken van impact ondernemen en het ontwikkelen van kennis en handelingsperspectieven. Zij leren van elkaar en vormen zelf ook een netwerk en nodigen anderen die en concrete bijdrage willen leveren aan de doelen van deze City Deal om aan te sluiten als Partij. De resultaten zoals de geleerde lessen, best practices, werkwijzen en innovaties die uit deze City Deal voortvloeien worden zoveel mogelijk gedeeld met of opgeschaald voor met anderen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een handreiking, bouwstenen voor (gemeentelijk/provinciaal) beleid of implementatieplannen. Daarbij worden ook contacten/verbindingen gezocht en gelegd met het hoger en universitair onderwijs. Op deze wijze willen Partijen een schat aan kennis en ervaring vergaren, die ook kan worden benut voor onderwijs, onderzoek, evaluatie van rijks-, regionaal en lokaal beleid.

Partijen zetten zich in waar mogelijk om inzet van Europese en internationale fondsen te verkennen ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de doelen van de City Deal.

Iedere Partij van de City Deal Impact Ondernemen heeft een eigen rol, bevoegdheden en verantwoordelijkheid bij het concretiseren van deze City Deal. De uitvoering van de City Deal wordt uitgewerkt door Partijen in een Plan van Aanpak en werkplannen met de drie inhoudelijke sporen als leidraad.

Partijen zetten zich in het algemeen in om:

- Actief deel te nemen aan de bijeenkomsten van de City Deal die worden georganiseerd door het coördinatieteam van de City Deal;
- Kennis en ervaring in te brengen;
- Kansen op inhoud, proces en communicatie te signaleren voor de City Deal;
- Het impact ecosysteem zowel landelijk, regionaal als lokaal te bevorderen;
- Gebruik te maken van eigen (communicatie)kanalen om anderen te informeren over de City Deal.

De rijksoverheid werkt in samenwerking met onder andere, UWV en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van EZK aan het invullen van de (aangekondigde)concrete beleidsmaatregelen om impact ondernemen meer en effectiever mogelijk te maken. Op rijksniveau slaan BZK, EZK en SZW als eersten de handen ineen onder de vlag en van het interbestuurlijk programma Agenda Stad. Hierdoor kan worden aangesloten op het ontwikkelde stedelijke beleid voor impact ondernemerschap en gebruik worden gemaakt van de (uitvoerings)organisatie van BZK voor

¹⁴ Impact-bewust investeren, ook maatschappelijk bewust investeren genoemd, gaat over het investeren in een bedrijf, organisatie of fonds, en waarbij de – naast een financieel rendement – gericht is op het behalen van meetbare maatschappelijke, sociale of milieueffecten. (bron PWC).
Resultaatfinanciering beoogt optimaal resultaat voor de beoogde doelgroep en een efficiëntere besteding van middelen. Een voorbeeld van resultaatfinanciering is de Social Impact Bond. (bron Impact Centre EUR)

Agenda Stad. BZK heeft voor de totstandkoming van de City Deal eenmalig circa € 45.000,- bijgedragen voor de procesmatige begeleiding en opstartfase vanuit Agenda Stad. Inhoudelijk kan BZK vooral bijdragen op het gebied van het rijksinkoopbeleid terwijl SZW een focus heeft op de rol die impact ondernemingen kunnen vervullen bij het verhogen van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. EZK richt zich in deze City Deal vooral op de mogelijkheden om impact ondernemen beter te faciliteren als onderdeel van de kabinetsinzet voor sociaal ondernemen. Vervolgstappen van die inzet zijn in de Kamerbrief Kabinetsinzet Sociaal Ondernemen van 10 juli 2020 uiteengezet met input uit het daarbij overlegde rapport “Versterken sociaal ondernemerschap” van BMC.

Daarnaast kan ook worden ingezet op:

- Het met de overige Partijen actief in kaart brengen van de kansen en belemmeringen voor impact ondernemen;
- Inspanningen om waar nodig voorstellen te ontwikkelen om de strekking en toepassing van wet- en regelgeving inzichtelijk te maken en te verhelderen. Het bevorderen van bewustwording in de eigen organisatie en/of rolopvatting van het ecosysteem van impact ondernemen en de versterking daarvan naar aanleiding van uit de City Deal voortvloeiende inzichten;
- het als publiek inkoper verder stimuleren en bevorderen van duurzame en inclusieve inkoop in aansluiting op de inkoopstrategie Inkopen met Impact van de rijksoverheid¹⁵ zodat het aandeel maatschappelijk verantwoorde inkoop verder wordt vergroot;
- Het geven van input of het beschikbaar stellen van expertise ten behoeve van nationale beleidsprogramma's die worden gecoördineerd door BZK, EZK en/of SZW;
- Het agenderen van impact ondernemen in de relevante bestaande interdepartementale gremia;
- Andere rijksoverheden te laten aansluiten bij deze City Deal. Het is mogelijk dat zij kunnen toetreden.

De provincies ondersteunen partijen in de regio, innoveren, werken en leren samen en nemen o.a. verantwoordelijkheid in het stimuleren van een duurzame en inclusieve inkoop, subsidiering, impact gestuurde financiering, publiek/private financiering en positieve maatschappelijke impact. Hierbij spreken de Provincies het volgende af:

- Bijdragen aan netwerkvorming door partijen en initiatieven uit de regio te verbinden;
- Actief verbinding zoeken met regionale ontwikkelingsmaatschappijen en private financiers;
- Communiceren van gesignaleerde juridische, financiële en beleidsmatige knelpunten met de verantwoordelijke departementen en andere overheidslagen.
- Bevorderen van het aandeel maatschappelijk verantwoorde financiering (waaronder inkoop en subsidiering) door de eigen provinciale organisatie, hetzij direct richting impact ondernemers ofwel via sociale inkoop door reguliere opdrachtnemers.
- Streven naar (zo lang het nodig is) een makelaar(team) met mandaat en budget binnen de eigen organisatie. Uitvoering hiervan is afhankelijk van wat voor de desbetreffende provincie het beste werkt: met aandacht voor couleur locale. Maatwerk op lokaal ecosysteem is hier van belang.

De gemeenten werken aan een ondernemende en wendbare organisatie om impact ondernemen te stimuleren. Hier zal oog zijn voor de huidige werkzaamheden van de gemeenten. Verbinding en kennis delen speelt hierin een grote rol. Hierbij spreken de gemeenten het volgende af:

- In kaart brengen van de vraag van impact ondernemers;
- Signaleren knelpunten en best practices uit de dagelijkse praktijk van impact ondernemers en het inbrengen van deze informatie als casus of referentie;
- Agenderen van gesignaleerde juridische, financiële en beleidsmatige knelpunten met de verantwoordelijke departementen en andere overheidslagen;
- Aanbod van instrumentarium daar waar nodig passender maken bij de vraag van impact ondernemen of indien nodig nieuw instrumentarium te ontwikkelen;
- Ontwikkelen van nieuwe regelingen of aanscherpen van bestaande regelingen om samenwerking te stimuleren tussen impactondernemers en reguliere ondernemers, hen aan te moedigen om vaardigheden, kennis en netwerk te delen en daar waar relevant te stimuleren om ‘impact’ te integreren in de hele bedrijfsvoering.
- Streven naar (zo lang het nodig is) een makelaar(team) met mandaat en budget binnen de eigen organisatie. Uitvoering hiervan is afhankelijk van wat voor de desbetreffende gemeente het beste werkt: met aandacht voor couleur locale. Maatwerk op lokaal ecosysteem is hier van belang.
- Zorgdragen voor een helder aanspreekpunt (of loket) voor impact ondernemen;
- Expliciet meewegen van impact-realisatie bij inkooptrajecten (maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap) naast de reguliere inkoop eisen en bevorderen van het aandeel eigen inkoop bij impact ondernemingen, of dit bereiken door reguliere opdrachtnemers meer richting impacton-

¹⁵ Zie hiervoor de Kamerbrief van ministerie BZK over Inkoopstrategie voor duurzaam, sociaal en innovatief opdrachtgeverschap door de rijksoverheid, dd. 28 oktober 2019.

dernemers te verwijzen als onderaannemer (sociale inkoop) via het inkoopinstrument Social Return;

- Bijdragen aan netwerkvorming door proactief partijen en initiatieven in het (lokale) ecosysteem te verbinden en te bewegen tot samenwerking of kennisdeling;
- Actief zoeken van samenwerking met relevante stakeholders om zo te komen tot multihelix netwerken waarbij zowel publieke als private partijen zijn aangesloten.
- Bevorderen van regionale samenwerking door impact first en impact second ondernemingen en regulier bedrijfsleven met elkaar te verbinden;
- Voor de gemeenten die aangesloten zijn bij Gemeenten4GlobalGoals: onderzoeken hoe de inzet op impact ondernemen en de keuze Global Goals gemeente te zijn elkaar kunnen versterken.
- Actief verbinding zoeken met (lokale) publieke en private financiers;

De Kennisinstellingen dragen bij door het delen en ontwikkelen van kennis over actieve monitoring van impact ondernemen en integreren impact ondernemen in het curriculum (onderwijs & onderzoek). Daarbij spreken de Kennisinstellingen het volgende af:

- Inbrengen van nieuwe en relevante kennis over impact ondernemen, impact meten, het impact inkoopstelsel;
- Samenwerken aan een gezamenlijke strategie om impact ondernemen te monitoren middels inventarisatie, observatie en actie onderzoek;
- Actief samenwerking zoeken met impact first ondernemers en reguliere bedrijfsnetwerken om het effect van de City Deal inzichtelijk te maken;
- Mogelijkheden verkennen in Europees verband om uitkomsten van de City Deal Impact Ondernemen te koppelen aan resultaten of voorbeelden uit andere Europese steden en regio's;
- Verkennen van inzet van Europese fondsen voor de City Deal.

De Intermediairs bundelen de krachten in regionaal verband en werken aan een verbeterd impact ecosysteem. Daarbij spreken de Intermediairs het volgende af:

- Ontwikkelen van gezamenlijk actieprogramma's en/of stroomlijnen van bestaand beleid en actieprogramma's;
- Kennis en kunde over impact ondernemen zichtbaar maken en beschikbaar stellen zoals het inzichtelijk maken aan welke maatschappelijke vraagstukken impact ondernemers kunnen bijdragen;
- Bevorderen van regionale samenwerking door impact first en regulier bedrijfsleven met elkaar te verbinden;
- Signaleren knelpunten en best practices uit de dagelijkse praktijk van impact ondernemers en het inbrengen van deze informatie als casus of referentie;
- Actief zoeken naar samenwerking met fondsen, geldverstrekkers en de genoemde overheidsorganisaties.

De fondsen/financiers spreken het volgende af:

- Ontwikkelen van nieuwe verdien- c.q. financieringsmodellen op het gebied van impact ondernemen;
- Actief zoeken naar samenwerking met Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen en publieke financiers, onder andere om samen te werken aan impact- en resultaatfinanciering;
- Verkennen van de belemmeringen en werken aan suggesties voor regelgeving die een antwoord kan bieden aan de gevonden belemmeringen om aanspraak te (willen) maken op een subsidie of financiering;
- Verkennen van mechanismen om impact ondernemers te laten opschalen en verduurzamen, waaronder toegang tot vastgoed en grond;
- Uitwisselen van het meten van impact door o.a. Maatschappelijke Prestatie Indicatoren (MPI's).

De Adviesbureaus werken waar nodig aan een verstevigde business case van impact ondernemen en stimuleren reguliere ondernemers duurzamer en inclusiever te ondernemen. Daarnaast ondersteunen/faciliteren/adviseren zij overheden en financiers in het versterken van beleid en klimaat voor impact ondernemen. Hierbij spreken de adviesbureaus het volgende af:

- Beschikbaar stellen van ondersteunende diensten (financiering, advisering) op het gebied van impact ondernemen.
- Inventariseren van mogelijke fiscale faciliteiten voor het stimuleren van sociaal en impact ondernemen en de financiering daarvan.
- Aandragen van praktijkervaringen over de diversiteit in werking van bijvoorbeeld impactvol inkopen en invulling van social return door overheidsorganisaties als input voor standaardisatie van regelgeving.

De Impact ondernemers delen praktijkervaringen. Daarbij spreken de Impact ondernemers het volgende af:

- Inbrengen van relevante ervaring, best practices belemmeringen en verbeterpunten als casus of

- referentie via alle sporen, en ontwikkelen en meedoen aan proeftuinen en (nieuwe)oplossingen;
- In onder andere lokaal/regionaal verband nauw samenwerken met Gemeenten, Provincies, Private Partijen en Intermediairs;
- Ondersteunen bij het meten van de impact van (lokale/regionale) initiatieven ontstaan binnen deze City Deal.

DEEL 4: PROCES EN ORGANISATIE

1. Uitvoeringsfasen City Deal Impact Ondernemen

Tijdens de looptijd van de City Deal kent de samenwerking kent de volgende uitvoeringsfasen:

- Fase 1 (maart 2021–mei 2021): verdere uitwerking Plan van Aanpak (uitvoeringsprogramma), organisatie en versterking van het netwerk;
- Fase 2 (1 juli 2021–31 maart 2022): actualiseren Plan van Aanpak/werkplan, evalueren uitvoering en simultaan extern delen van kennis en ervaringen;
- Fase 3 (1 april 2022–31 maart 2023): bijstellen Plan van Aanpak/werkplan en uitvoering en simultaan delen van kennis en ervaringen, evaluatie samenwerking en doorlooptijd uitvoering, starten met implementatie en opschaling van de resultaten.
- Fase 4 (1 april 2023–31 maart 2024): implementatie en opschaling van de resultaten.

2. Organisatie uitvoering City Deal Impact Ondernemen

Agenda Stad in samenwerking met Stichting Platform31 is bereid om zorg te dragen voor de organisatie voor en de coördinatie en het faciliteren van de uitvoering van de City Deal Impact Ondernemen in samenwerking met BZK.

a. Coördinatieteam

Agenda Stad stelt een coördinatieteam aan dat bestaat uit een projectleider, de dealmaker van Agenda Stad, een inhoudelijke spoorleider per spoor, een secretaris en een communicatiemedewerker. Het coördinatieteam voert de werkzaamheden uit voor het organiseren en coördineren van de uitvoering van de City Deal Impact Ondernemen.

Het coördinatieteam:

- Draagt zorg voor het leggen van verbindingen tussen Partijen;
- Stelt voor de uitvoering van de City Deal- een meerjarig Plan van Aanpak, jaarprogramma's en bijbehorende begroting op;
- Zorgt voor voortgangsrapportages en evaluaties;
- Stelt voor de (financiële) verantwoording van de uitvoering jaarlijks een financieel verslag op;
- Stelt een communicatieplan op.

Het coördinatieteam informeert Partijen maandelijks via het community netwerk (Plein BZK) over de vorderingen, resultaten en opbrengsten van de City Deal. Het coördinatieteam zorgt voor kennisdeling van de resultaten en voortgang binnen de drie sporen van de City Deal Impact Ondernemen. Waar mogelijk wordt gepubliceerd in relevante vakmedia en in internationale en landelijke publieksmedia.

b. Stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers namens de verschillende groepen van Partijen (Rijksoverheid, Provincies, Gemeenten, Kennisinstellingen, Intermediairs, Financiers, Adviesbureaus en Impact Ondernemingen) met als uitgangspunt minimaal 1 per groep.

Partijen dragen per groep een lid voor de stuurgroep voor. De samenstelling van de stuurgroep behoeft instemming van alle Partijen. Indien nodig wordt er gestemd, waarbij de meerderheid de doorslag geeft. De stuurgroep keurt het Plan van Aanpak en de jaarprogramma's en bijbehorende begroting en de financiële verslagen goed en bewaakt de doelen en voortgang van de City Deal. De stuurgroep overlegt vier keer per jaar, waarvan één keer een open sessie voor alle Partijen.

c. Ambassadeurs

Partijen willen aan de City Deal verschillende zogenoemde ambassadeurs verbinden. Partijen nodigen hiervoor personen uit die kritisch mee willen denken vanuit hun eigen specifieke expertise en ervaring. Op persoonlijke titel kunnen zij hun eigen visie inbrengen. Partijen kunnen hun netwerkkracht benutten. Partijen vragen ambassadeurs om de City Deal Impact Ondernemen onder de aandacht te brengen via hun activiteiten voor commissies, op congressen en andere landelijke podia.

De ambassadeurs worden door het coördinatieteam uitgenodigd voor een 'midterm' conferentie over

de uitvoering en behaalde resultaten van de City Deal en een slotconferentie. Op deze conferenties worden zij in de gelegenheid gesteld om hun kennis van en ervaring met impact ondernemen te delen zoals het implementeren van veranderingsprocessen in hun eigen organisatie.

3. Financiering

Partijen dragen in natura (menskracht, kennis, ervaring en expertise) en waar mogelijk financieel bij aan de realisatie van de City Deal Impact Ondernemen gedurende de looptijd. Hiermee worden naast de inzet van het coördinatieteam, bijeenkomsten, eventuele onderzoeken en andere activiteiten bekostigd.

De inschatting is dat elke Partij gemiddeld één a twee dagen per maand zal besteden aan werkzaamheden die voortkomen uit de City Deal. Financiële bijdragen van Partijen worden beschikbaar gesteld met inachtneming van de relevante Europese en nationale wettelijke kaders en procedures. Voor specifieke onderdelen of projecten worden kansen voor eventuele Europese subsidies zoveel mogelijk benut.

De gemeenten en provincies zijn bereid om gedurende de looptijd van de City Deal Impact Ondernemen een financiële bijdrage beschikbaar van maximaal [€ 30.000].

BZK is bereid om gedurende de looptijd van de City Deal Impact Ondernemen een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 90.000].

EZK is bereid om gedurende de looptijd van de City Deal Impact Ondernemen een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 90.000].

SZW is bereid om gedurende de looptijd van de City Deal Impact Ondernemen een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 30.000].

Overige partijen zijn bereid om gedurende de looptijd van de City Deal Impact Ondernemen een financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal [€ 6.000].

Impact ondernemers dragen bij in natura.

4. Monitoring en evaluatie

De voortgang van de City Deal wordt jaarlijks geëvalueerd (met de evaluatie 2022 als fundamentele 'mid term review') door het coördinatieteam (zie onder) in samenwerking met Agenda Stad. Monitoring van de uitvoering van de City Deal vindt plaats op drie niveaus:

1. Op het niveau van de ervaring per deelnemende organisatie;
2. Op het niveau van de concrete initiatieven en projecten;
3. Op het niveau van de in Deel 2 genoemde doelen.

Op basis van deze evaluaties wordt het jaarprogramma voor het daaropvolgende jaar vastgesteld. Halverwege de looptijd wordt een publieke rapportage opgesteld waarin de eerste inzichten en resultaten worden gedeeld. Hiernaast wordt in de rapportage vooruitgeblikt op de resterende looptijd en welke vervolgstappen genomen moeten worden om de resultaten uit de City Deal te verspreiden en uit te breiden. Het coördinatieteam legt de uitkomsten van de evaluaties en de vooruitblik voor aan de stuurgroep. De stuurgroep is beslissingsbevoegd.

5. Communicatie

Communicatie over de voortgang van de City Deal en van de projecten die er deel van uitmaken, is een taak die binnen de City Deal belegd wordt binnen het coördinatieteam. Zij zorgen voor een communicatiestrategie als onderdeel van het jaarprogramma en voeren dat uit. Partijen kunnen met inachtneming van de huisstijl en in overleg met het coördinatieteam communiceren over de activiteiten van de City Deal. Het interbestuurlijke programma Agenda Stad van BZK ondersteunt de City Deal met haar communicatie. Dit gebeurt onder andere via de website www.agendastad.nl.

Slotbepalingen

1. Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze City Deal worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

2. Gegevenswisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze City Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze City Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

3. Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze City Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek heeft kenbaar gemaakt aan de projectleider en secretaris. De projectleider informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan de projectleider en secretaris kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan deze City Deal gehecht.

4. Opzegging

1. Elke Partij kan de City Deal met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze City Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze City Deal opzegt, blijft de deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de City Deal krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

5. Toetreding nieuwe partijen

1. Tijdens de looptijd van de City Deal nieuwe partijen toetreden tot deze deal.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de City Deal wordt gericht aan het coördinatieteam. Het coördinatieteam informeert de stuurgroep en vraagt via de leden van de stuurgroep om instemming van alle Partijen.
3. Zodra alle Partijen via de stuurgroep aan het coördinatieteam kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de City Deal en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de City Deal gehecht.

6. Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken in de City Deal niet in rechte afdwingbaar is.

7. Counterparts

De City Deal kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

8. Citeertitel

Deze City Deal kan worden aangehaald als City Deal Impact Ondernemen.

9. Inwerkingtreding en looptijd

Deze City Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 1 april 2024. Partijen treden uiterlijk twee maanden voor de in het eerste lid genoemde datum in overleg over voorzetting van deze City Deal.

10. Openbaarmaking

1. Deze City Deal zal net als andere City Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de City Deals.
2. BZK rapporteert over de Agenda Stad, alsmede de hieruit voortvloeiende City Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend Den Haag, 11 maart 2021

Staatscourant
Addendum bij de City Deal 'Impact Ondernemen' betreffende de toetreding van nieuwe partijen.

Overwegende dat

1 Aanleiding

- 1.1 De in dit artikel genoemde partijen aan het coördinatieteam van de City Deal 'Impact Ondernemen' een schriftelijk verzoek hebben gedaan tot toetreding tot de City Deal Impact Ondernemen'

PARTIJEN

De Impact ondernemers

1. TalentTwist, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. van Vliet,
2. DAM Nederland BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer J.W. de Hoog,
3. Stichting Colours of Impact, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Keek,
4. The Colour Kitchen, te dezen vertegenwoordigd door de heer B. Geleijnse,
5. Servates BV h.o.d.n. stichting Toolbox Emmen, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Pals,

De rijksoverheid

6. De minister voor buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking (BZ), mevrouw E.N.A.J. Schreinemacher,

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

Zelfstandig bestuursorgaan

7. Kamer van Koophandel, te dezen vertegenwoordigd door de heer R.O. Engering,
8. UWV Werkbedrijf, te dezen vertegenwoordigd door de heer T. Thissen,

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Provincies

9. Gedeputeerde staten van de provincie Drenthe, namens deze: de heer H. Brink, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Drenthe;

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Kennisinstellingen

10. Saxion, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw K. Yücel,
11. THRIVE Institute B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. van Nieuwaal,

De intermediairs (platform van organisaties of bedrijven)

12. ROZ Groep, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw M. ten Heuw,
13. Social Finance Matters, te dezen vertegenwoordigd door de heer M.M. Arnoldus,
14. De Omslag, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw C. van de Burgt,
15. Stérk.Brabant, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. van den Hoek,
16. Gebiedscoöperatie Eemland h.o.d.n. Impact Coalitie Amersfoort, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. Koning,

De Financiers en Fondsen

17. Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SSVN), te dezen vertegenwoordigd door de heer B. van Weerd.

18. ABN AMRO Sustainable Impact Fund VC BV (AASIF), te dezen vertegenwoordigd door de heer H.M.M. Buckens,

19. Stichting COFOF, te dezen vertegenwoordigd door de heer H.M.M. Buckens,

- 1.2 De bij artikel 1.1 genoemde partijen alle voortkomende verplichtingen voortvloeiende uit deze toetreding zonder voorbehoud aanvaarden.
- 1.3 Alle partijen van de City Deal 'Impact Ondernemen' via de Stuurgroep aan het coördinatieteam kenbaar gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding van de bij artikel 1.1 genoemde partijen.

Komen overeen dat

2 Toetreding

2.1 De bij artikel 1.1 genoemde partijen met ingang van 13 mei 2022 toetreden als partij van de City Deal 'Impact Ondernemen'.

2.2 De toetredende partij hiermee de status krijgt van Partij van de City Deal.

2.3 Voor de toetredende partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen gelden.

2.3 Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming als bijlagen aan de City Deal worden gehecht.

2.4 Van deze toetreding mededeling wordt gedaan in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend op 13 mei 2022 te Amsterdam,